Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 7 grudnia 1934 r.- 1184.-

Treść numeru:

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

x

x x

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.
Kronika.

Sprawa nowej ustawy o wyznaniach. Prasa kowieńska /z 5.XII.1934/:Na zebraniu partji tautininków wygłosił minister Oświaty Tonkunas sprawozdanie na temat szkolnictwa i spraw wyznaniowych w Litwie. M-stwo Oświaty asygnowało na szkoły w r.b. prawie 18 milj.lt. Obecnie jest na Litwie 2.300 szkół z 4.400 kompletami.Pozatem minister Oświaty oświadczył, że M-stwo pracuje nad sprawą przygotowania ustawy o wyznaniach.-

Wyjazd poety L. Giry do Wilna. Prasa kowieńska /z 5.XII.1934/:3 grudnia znany poeta L.Gira i sędzia kowieński Malukiewicz udali się w sprawach prywatnych do Wilna.-

Sprawa "Ukininku Sajunga". Prasa kowieńska /z 5.XII.1934/:Zakończono dochodzenie w sprawie nadużyć "Ukininku Sajunga". Dochodzenie było prowadzone ok.7 lat. Do odpowiedzialności pociągnięto 55 osób, w tem wybitnych działaczy "Ukininku Sajunga". Oskarżani oni są o przywłaszczenie pieniędzy od kooperatyw, państwa i osób prywatnych, fałszowanie dokumentów i inne nadużycia, które doprowadziły "Ukininku Sajunga" do bankructwa.

Materjały oskarżenia obejmują 21 tomów. Do sporządzenia aktu oskarżenia przystąpi Prokuratura w styczniu 1935 r.-

Nowi burmistrzowie. Prasa kowieńska /z 1.XII.1934/: Burmistrzem m.Szak został obrany A.Augustaitis, wiceburmistrzem Fajnzilbers.-

Udekorowanie dyplomatów litewskich. Prasa kowieńska /z 4.XII.1934/:Naczelnik Państwa Estońskiego obdarzył posła litewskiego w Estonji p.Dailide orderem Orła I stopnia.

B. poseł litewski w Czechosłowacji p.Aukształis został obdarzony czechosłowackim orderem Białego Lwa I stopnia.-

Zgon literata litewskiego. Prasa kowieńska /z 4.XII.1934/:1 grudnia zmarł znany pisarz litewski, dyrektor gimnazjum litewskiego w Poniewieżu ks.Linde-Dobiłas.-

Państwowa nagroda literacka. Prasa kowieńska /z 3.XII.1934/:30 listopada odbyła się pierwsza narada w sprawach literackich. W naradzie wzięli udział dyrektorzy departamentów i pisarze. Uchwalono, poczynając od bież roku wyznaczać corocznie nagrody w wys.5.000 lt. za najlepszy utwór literacki.

Pozatem postanowiono w porozumieniu z T-wem Pisarzy ustalić spis utworów dla przekładu i utworzyć kadry tłumaczów.-

Działalność samorządu pow. kowieńskiego za 5 lat ostatnich. "Liet.Aidas" Nr.277 /XII.1934/: W ciągu 5-letniej działalności samorząd pow.kowieńskiego wybudował 4 gmachy, 16 nowych szkół, 3 mosty drewniane, 24 mosty betonowe i żelbetonowe i 162 mosty z rur. Dochody samorządu wynosiły w r.b. ok.900 tys. litów.-

Nowy prezes Związku Strzelców. "Liet.Aidas" Nr.276 /XII.1934/:Wobec ustąpienia dotychczasowego prezesa Związku Strzelców Żmuidzinowicza, nowym prezesem został długoletni członek zarządu centralnego Vailonis.-

Nowy skład frakcji litewskiej w Radzie m. Kowna. Prasa kowieńska /z 4.XII.1934/:W tych dniach ukonstytuowała się frakcja litewska nowej Rady m.Kowna. Prezesem frakcji obrano wiceministra Skarbu p.J.Indrisziunasa, wiceprezesem - adw.R. Skipitisa i sekretarzem - p.Dilbę.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"Rytas" o ustąpieniu Dyrektorjatu Reizgisa. "Rytas" Nr.278 z 5.XII.1934 r. Art.p.t."Po ustąpieniu Dyrektorjatu Reizgisa". Streszczenie:

Dyrektorjat Schreibera patrzył przez palce na działalność hitlerowców w Kłajpedzie,finansowanych i dyrygowanych przez organizacje z tamtej strony Niemna. Gubernator kłajpedzki złożył członków Dyrektorjatu z urzędu, powierzając utworzenie nowego Dyrektorjatu Reizgisowi, który obecnie po półrocznej niemal pracy wręczył gubernatorowi pismo o dymisję.

Dymisję swą Reizgis motywuje tem, iż Sejmik dwukrotnie zwoływany nie zebrał się wcale i nie wykazywał chęci współpracy z Dyrektorjatem. In. słowy główną przyczyną ustąpienia Reizgisa była taktyka przedstawicieli Sejmiku polegająca na niewykonywaniu żadnej pracy, podczas, gdy pracy tej jest ogromnie wiele. Reorganizacja aparatu administracyjnego, uporządkowanie ubezpieczeń społecznych, zmniejszenie ciężaru podatków, reorganizacja budżetu i t.d. musiały być regulo-

wane drogą ustawodawczą. Jednak Sejmik nie wykazał najmniejszej inicjatywy w kierunku przyłożenia się do tej pozytywnej pracy. Rzecz prosta, o ile członkowie Sejmiku w dalszym ciągu nie będą dbać o swe obowiązki, a tylko będą stosować podobną taktykę, niewątpliwie wypadnie wyciągnąć z tego odpowiednie konsekwencje.

Dyrektorjat Reizgisa dokonał wiele pożytecznej pracy,pozostawiając obszar Kłajpedy w znacznie lepszej sytuacji, niż poprzedni Dyrektorjat. Największą zasługą Reizgisa było opanowanie namiętności politycznych, które popchnęły Kraj Kłajpedzki ku anarchji.Litewszczenie Kłajpedy posunięto w dużym stopniu naprzód. Kraj oczyszczono z antypaństwowych żywiołów i stworzono warunki, w których się mogła przejawiać twórczość gospodarczo-kulturalna.

Należy pamiętać, że w Berlinie przy Wilhelmstrasse siedzą ludzie, którzy, nie mogąc czegoś zburzyć zewnątrz, burzą to planowo od wewnątrz. Dla przeciwdziałania tej zgubnej pracy zachodzi potrzeba niezwłocznego planowego działania ze strony litewskiej. Jest jeszcze wiele Niemców-nauczycieli; w rękach niemieckich znajduje się niemal cała administracja, sądy i policja miejscowa. W granicach Państwa Litewskiego, w litewskim kraju działa sprawny system germanizacyjny, wobec którego siły litewskie okazały się dotychczas zbyt słabe i niezorganizowane.

Potrzebny jest system i planowość, by radykalnie zmienić te niezdrowe warunki, w jakich się dotychczas znajdowała Kłajpeda.-

K r o n i k a .

S k ł a d n o w e g o D y r e k t o r j a t u .Prasa ryska /z 7.XII 34/:W Skład nowego Dyrektorjatu kłajpedzkiego, utworzonego przez Bruvelaitisa weszli członkowie Sejmiku Butkieraitis i Grigaitis oraz były radca urzędu gubernatora kłajpedzkiego dr.Ánisas. Butkieraitis i Grigaitis należą do partji niemieckich rolników. Rokowania Bruvelaitisa z przedstawicielami partji narodowej pozostały bezskuteczne.-

S p r a w a z l i t e w s z c z e n i a u n i f o r m ó w .Prasa kowieńska /z 1.XII/: "Liet.Keleivis" porusza kwestję uniformów policj autonomicznej i innych urzędników Kraju Kłajpedzkiego. "Wystrojeni urzędnicy - pisze "L.K." - stale przypominają mieszkańcom kraju swemi niemieckiemi uniformami, że Kraj Kłajpedzki to Niemcy, a nie Litwa

Przy sposobności pismo przypomina, że skoro w swoim czasie rząd troszczył się o szyldy sklepów, wypada mu obecnie troszczyć się o żywe szyldy - uniformy urzędników.

W Kraju Kłajpedzkim nie powinien pozostać jakikolwiek uniform lub znaczek, przypominający niemieckich urzędników.-

S t r o n n i c y N e u m a n n a a p o d a t k i .Prasa kowieńska /z 1.XII.1934/:Naczelnik powiatu szyłokarczemskiego zwołał zjazd wójtów tego powiatu. Wójtowie skarżyli się, że stronnicy partji Neumanna i Sassa publicznie odmawiają płacenia podatków. Naczelnik powiatu zalecił podejmowanie ostrych zarządzeń przeciw opornym podatnikom.

Godnem jest uwagi, że obrady odbywały się w języku litewskim bodaj poraz pierwszy w historji kraju ostatnich czasów.-

S p r a w a j ę z y k a w y k ł a d o w e g o w s z k o ł a c h k ł a j p e d z k i c h .Prasa kowieńska /z 3.XII.1934/:Dyrektorjat Kraju Kłajpedzkiego na mocy rozporządzenia swego z dn.24 września r.b. przejrzał sporządzony przez kierowników szkół spis uczniów pochodzenia niemieckiego, mówiących w domu po niemiecku.

Po sprawdzeniu tych spisów przez radcę szkolnego zostanie według nich ustalony język wykładowy w poszczególnych szkołach.-

N a d z w y c z a j n a s e s j a S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o .Prasa kowieńska /z 4.XII.1934/:Jak podają, gubernator Kraju Kłajpedzkiego uchwalił zwołanie nadzwyczajnej sesji Sejmiku kłajpedzkiego.-

W ą s k o t o r ó w k i k ł a j p e d z k i e p o d z a r z ą d e m M - s t w a K o m u n i k a c j i .Prasa kowieńska /z 3.XII. 1934/:M-stwo Komunikacji zawarło z Dyrektorjatem Kraju Kłajpedzkiego umowę, na mocy której zarząd i dozór nad kolejami wąskotorowemi w Kraju Kłajpedzkim zostały przekazane Ministerstwu.-

S p r a w a e g z a m i n ó w d l a p r a w n i k ó w k ł a j p e d z k i c h .Prasa kowieńska /z 4.XII.1934/:Dyrektorjat ogłosił przepisy w sprawie egzaminów dla prawników i przysposobienia do służby na wyższych stanowiskach w sądownictwie kłajpedzkiem. Przepisy przewidują dwukrotne poddawanie prawników kłajpedzkich egzaminom. Pierwsze egzaminy zarządzono dla referendarzy.Referendarzem może być zamianowany prawnik,który złożył egzaminy przed komisją oraz posiadą języki litewski i niemiecki w słowie i piśmie.Ponadto referendarz musi odbyć 3-letnią praktykę w instytucjach sądowych, poczem poraz drugi zostaje poddany egzaminom.-